

MEMÒRIA JUSTIFICATIVA DEL PLA D'ATENCIÓ INTEGRAL A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE CATALUNYA 2015 – 2018

1. Marc Legal

El marc legal bàsic que empara la infància està representat a nivell internacional per la Convenció sobre drets dels infants, que Catalunya la va fer seva amb l'aprovació de la Resolució 194/III, de 7 de març de 1991. La Convenció suposa l'inici d'un nou paradigma per a la infància, que deixa de ser considerada únicament com un subjecte de protecció i beneficència per arribar a ser reconeguts el seu protagonisme social i els seus drets de participació social. També cal fer referència als tres protocols facultatius, així com a les recomanacions del Comitè dels Drets dels Infants sobre l'aplicació de la Convenció. En l'àmbit internacional també cal tenir en compte la resta de convencions que puguin afectar l'infància, com pot ser la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides.

Amb l'aprovació de l'Estatut d'Autonomia el 1979, es va establir la competència exclusiva de la Generalitat en la matèria següent: "Institucions públiques de protecció i tutela de menors, respectant, en tot cas, la legislació civil, penal i penitenciària". Així mateix, l'apartat 25 de l'article 9 preveia la competència exclusiva en la matèria més genèrica d'"assistència social". En virtut d'aquests preceptes, la Generalitat va aprovar diverses lleis sectorials en matèria d'infància, entre les quals, destaquen les següents:

- Llei 37/1991, de 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors deseparats i de l'adopció.
- Llei 8/1995, de 27 de juliol, d'atenció i protecció dels infants i els adolescents i de modificació de la Llei 37/1991, de 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors deseparats i de l'adopció
- Llei 2772001, de 31 de desembre, de justícia juvenil, que té per objecte regular les funcions de la Generalitat en l'execució de mesures adoptades per l'autoritat judicial en el marc de la responsabilitat penal dels menors.
- Llei 8/2002, de 27 de maig, de modificació de la Llei 37/1991, de 30 de desembre, sobre mesures de protecció dels menors deseparats i de l'adopció, i de regulació de l'atenció especial als adolescents amb conductes d'alt risc social.

Així com la llei 8/1995 regulava la protecció als infants i adolescents en un àmbit més "general" – atès que garantia l'exercici dels drets dels infants i adolescents i el seu desenvolupament integral en els àmbits social i familiar i, per tant, estava més relacionada amb la competència exclusiva esmentada més genèrica de l'article 9.25 de l'Estatut, relativa a "l'assistència social" -, la resta de lleis s'enquadraven també en la competència exclusiva en matèria d'institucions públiques de protecció i tutela de menors.

Amb l'Estatut d'autonomia del 2006, d'una banda, s'estableixen les previsions i els mandats adreçats als poders públics en l'àmbit de la protecció a la infància (articles 17, 40.3) i, d'una altra, les competències atribuïdes a la Generalitat es desenvolupen i delimiten en l'article 166.4, que estableix la competència exclusiva en matèria de "promoció de les famílies i de la infància, que inclou les mesures de protecció social i llur execució".

En aquest marc estatutari i legal, l'any 2010 s'aprova la Llei 14/2010, de 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, amb la voluntat de recollir en

un text legal tota la legislació catalana sobre infància i adolescència, amb caràcter general.

Juntament amb la Llei 14/2010, atès el caràcter transversal de les polítiques d'infància, el marc legal es complementa amb nombroses lleis com són el Codi civil de Catalunya, especialment el llibre segon relatiu a la persona i la família; la Llei de suport a les famílies, la Llei d'educació de Catalunya, la Llei de la comunicació audiovisual de Catalunya o la legislació sobre salut i, en general, tota la normativa que a partir de la Llei 14/2010 ha d'incorporar la perspectiva de l'interès superior de l'infant o l'adolescent.

L'article 21 de la Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència estableix que el departament competent en infància i adolescència, ha d'elaborar amb la col·laboració de la resta de departaments implicats, i amb la consulta prèvia a les entitats que intervenen en la promoció dels infants i els adolescents, un pla d'atenció integral a infants i adolescents que ha d'aprovar el Govern per a establir una coordinació adequada de les actuacions portades a terme des dels diferents nivells d'intervenció, molt especialment en prevenció de les situacions de risc.

Al mateix temps, estableix que aquest Pla té una durada quadriennal, té la naturalesa de pla sectorial, ha de formar part del desplegament del Pla estratègic de serveis socials i ha d'impulsar les situacions preventives d'atenció i protecció dels infants i els adolescents transversalment en tots els àmbits.

El desplegament del **Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència de Catalunya 2015-2018** va aplicar el **Pacte per a la Infància a Catalunya**, signat el 19 de juliol de 2013. L'enfocament estratègic del mateix va desplegar els objectius estratègics, les mesures i les prioritats del Pacte per a la Infància. L'etapa d'elaboració de l'enfocament estratègic es va realitzar en tres fases: Definició dels objectius estratègics, selecció dels indicadors d'impacte i Identificació de les mesures.

El 19 de juliol de 2013 es va signar el Pacte per a la Infància. Un autèntic compromís pel benestar dels infants i adolescents a Catalunya. Més que un acord estratègic, és un acord social, consensuat i signat pels principals agents institucionals, socials i econòmics després d'un procés participatiu obert i crític, per tal de donar resposta a les necessitats de la infància i l'adolescència del nostre país, posar-la en el centre de les polítiques públiques i donar-li la veu i visibilitat com a ciutadania de ple dret, ara i aquí. En paraules del propi Pacte: *la infància forma part de l'actiu d'un país, que n'és el present i que en serà també el futur.*

El Pacte per a la infància esdevé el marc a partir del qual es desplega el Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència. El Pacte proporciona la visió compartida pel que fa al reconeixement de la infància com una de les prioritats del nostre país, impulsant i promovent la perspectiva d'infància en les polítiques que es desenvolupin per fer visible aquest grup social i alhora facilitar espais per a la construcció del seu futur.

El Pacte per a la Infància ha de ser l'instrument de consens que permeti avançar en matèria de drets i oportunitats dels infants, així com en el seu benestar i comporta que els diferents actors que hi intervinguin arribin a un punt de trobada que permeti treballar conjuntament per a la infància i l'adolescència de Catalunya. L'acord subscrit suposa l'assoliment d'un alt grau de consens, fruit de la suma de compromisos que

adquireixen tots els signants i que suposa un canvi substancial i significatiu de les polítiques d'infància al nostre país.

2. Desplegament del Pacte per a la Infància

El Pacte per a la Infància defineix el marc conceptual de cadascun dels eixos amb què s'estructura: participació social de la infància, inclusió social a la qualitat de vida: igualtat d'oportunitats, atenció a la infància (salut, educació i valors, família) i mitjans de comunicació. També estableix els criteris d'aplicació i fixa els principis que l'han d'interpretar, de manera que els plans que l'hauran de desenvolupar ho facin en la mateixa direcció.

El Pacte *acorda* el conjunt de reptes que cal assumir entre tots els signants durant els propers anys, sense limitar-ne el temps de vigència, mentre que el Pla d'atenció integral, concreta i delimita el desplegament d'aquest Pacte pels propers quatre anys: 2015-2018. Per assolir els reptes plantejats els poders públics han de garantir els drets de tota la infància. Això inclou tots els infants més enllà de la seva situació, estat, creences, ètnia i origen.

El Pla d'atenció integral previst en la vigent Llei 14/2010, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència ha de desplegar aquestes línies clau, ha d'aportar objectius concrets i avaluables a mitjà i llarg termini que aniran acompanyats d'una sèrie d'accions i mesures per assolir-los tenint en compte també la variable territorial.

2.1. Comissió de Seguiment del Pacte per a la Infància

El 13 de novembre de 2013 es va constituir la Comissió de seguiment del Pacte, amb el propòsit, d'acord amb el que estableix l'annex 1 del propi Pacte, d'avaluar el seu desplegament, com a mínim amb una reunió un cop a l'any, amb la possibilitat d'ampliar el nombre de reunions, si es considera necessari.

Aquesta Comissió està integrada pels representants de les organitzacions, entitats i grups parlamentaris signants i pels representants que es designin de la Taula Nacional d'Infància, de constitució posterior.

Es van establir com a funcions de la Comissió, les següents:

1. Vetllar pel compliment de les línies estratègiques del Pacte i del Pla d'atenció integral que el desplega.
2. Revisar el contingut del Pacte i preveure noves iniciatives que puguin enriquir el seu contingut per actualitzar-lo

En aquesta primera reunió constitutiva es va presentar als assistents l'informe de seguiment del Pla de transició 2013-2014 que recull l'Annex 2 del Pacte, amb la voluntat de donar la màxima transparència a partir dels indicadors vinculats a les actuacions i subactuacions que s'hi recullen.

El 17 de juliol de 2014 es va celebrar la segona reunió de la Comissió, on es va presentar el segon informe de l'estat de situació del Pla de transició 2013-2014 i es va presentar l'Enfocament estratègic del Pla d'atenció Integral a la Infància i l'Adolescència 2015-2018 (PdIIAC d'ara endavant), prèviament aprovats per la Taula Nacional de la Infància, i es va obrir un període per a la recollida d'esmenes a

l'Enfocament estratègic. El PdIIAC desplega el Pacte per a la Infància en objectius estratègics, mesures i indicadors d'impacte, d'acord amb els eixos que estableix el mateix Pacte.

El 12 de desembre de 2014 es va celebrar la darrera de les reunions de la Comissió fins el moment. En aquesta reunió, a banda d'informar de les noves adhesions al Pacte, es varen presentar les modificacions incorporades a l'Enfocament estratègic del PdIIAC 2015-2018 i la Planificació anual 2015 de la Generalitat de Catalunya en polítiques d'infància i adolescència, que recull de manera operativa les actuacions, els pressupost i els indicadors, aprovada per la Taula Nacional en la sessió del 5 de desembre de 2014.

2.2. Taula Nacional i Taules territorials i locals d'infància

El 12 de novembre de 2013 es va aprovar el Decret 250/2013, de la Taula Nacional i les taules territorials i locals d'infància i el 7 de febrer de 2014, una vegada nomenats tots els vocals titulars i substituïts, membres del Ple, es va constituir la Taula Nacional de la Infància de Catalunya.

Entre les seves principals funcions, la Taula desplega el Pacte per a la Infància mitjançant el Pla d'atenció Integral a la Infància i l'Adolescència, establint els objectius estratègics, les mesures i les prioritats del Pacte, i fixant anualment els objectius operatius necessaris, les actuacions i el pressupost.

El 7 de febrer de 2014 es va constituir el Ple de la Taula Nacional. En aquesta sessió constitutiva, es va presentar als assistents l'informe de seguiment del Pla de transició 2013-2014 que recull l'Annex 2 del Pacte que prèviament s'havia presentat a la Comissió de seguiment del Pacte de 13 de novembre de 2013. Així mateix, es va aprovar el calendari per a l'elaboració del Pla d'atenció Integral a la Infància i l'Adolescència 2015-2018 (PdIIAC), que concretaria el desplegament del Pacte per a la Infància els propers anys, els membres que integrarien la Comissió Tècnica i la constitució del Grups de Treball de la Taula Nacional a qui s'encarregava l'elaboració del PdIIAC 2015-2018.

El 26 de juny de 2014 va aprovar el segon informe de l'estat de situació del Pla de transició 2013-2014 i es va aprovar l'Enfocament estratègic del Pla d'atenció Integral a la Infància i l'Adolescència 2015-2018 que desplega el Pacte per a la Infància en objectius estratègics, mesures i indicadors d'impacte, d'acord amb els eixos que estableix el mateix Pacte i les persones proposades com a representants de la Taula Nacional, a la Comissió de Seguiment del Pacte per a la infància.

El 5 de desembre de 2014, amb l'aprovació de la Planificació anual 2015 on es concreten les actuacions, pressupost i indicadors, es va aprovar el tancament del Pla de transició 2013-2014, vigent fins l'elaboració del Pla d'atenció Integral a la Infància i l'Adolescència 2015-2018, i el pla de treball 2015 de la Taula Nacional per al desenvolupament de les seves funcions, establertes al Decret.

En el decurs del present any 2015, està previst la constitució i el desplegament posterior de les diferents Taules Territorials, dins l'àmbit territorial de les delegacions territorials del Govern, tal i com estableix el Decret.

2.2.1. Comissió Tècnica

La Comissió Tècnica s'ha reunit dues vegades en el decurs del 2014 per compartir el model de desplegament del Pacte per a la Infància en els Grups de Treball: una, a l'inici de la primera etapa: enfocament estratègic, i l'altra, a l'inici de la segona: planificació operativa.

En el marc de la Comissió s'ha redactat la proposta de Reglament de règim intern de la Taula Nacional presentada a la darrera sessió del Ple.

2.2.2. Grups de treball

En la sessió constitutiva de la Taula Nacional es van aprovar els Grups de Treball compostats per representants departamentals, d'institucions i entitats, d'acord amb els eixos previstos al Pacte per a la Infància, amb l'encàrrec d'elaborar el Pla d'atenció Integral a la Infància i l'Adolescència 2015-2018, que havia de substituir el Pla de transició 2013-2014. Així, també es va donar resposta a l'article 21 de la llei 14/2014, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència, que estableix que el Pla s'ha d'elaborar amb la col·laboració dels departaments, fent un pas rellevant però, en el sentit de convidar, més que consultar, tal com estableix el citat article, a les entitats a participar-hi, formant part d'aquests Grups de Treball.

Els Grups de Treball constituïts en el marc de la Taula Nacional de la infància de Catalunya amb l'encàrrec d'elaborar el Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència 2015-2018, són:

1. Participació social de la infància
2. De la inclusió social a la qualitat de vida: Igualtat d'oportunitats
3. Salut
4. Educació i valors
5. Família
6. Mitjans de comunicació
7. Sistema de polítiques d'infància i adolescència.

Actualment hi ha més de 150 persones representants d'institucions, entitats i experts acadèmics participant en els Grups de Treball amb els quals s'ha elaborat conjuntament el PdIIAC 2015-2018.

3. Metodologia

El Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència 2015 – 2018 es desplega anualment en una planificació operativa fixant, anualment, els objectius operatius necessaris i fent el seguiment en el marc del Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència. S'acompanyarà d'una memòria econòmica que en garanteixi la seva aplicació per períodes anuals, que haurà d'aprovar el Govern.

El seguiment de la planificació anual s'efectua mitjançant la Comissió Tècnica de la Taula Nacional de la Infància: La Comissió Tècnica té per objecte fer el seguiment del Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència a partir dels objectius operatius aprovats pel Ple i de les actuacions i el pressupost necessaris per assolir-lo. La planificació anual ha de:

- Fixar els objectius concrets / operatius anuals en el marc dels diferents objectius estratègics.
- Seleccionar els indicadors més efectius per valorar anualment el/els resultat/s dels objectius concrets / operatius.
- Establir les actuacions necessàries i prioritàries per assolir els objectius concrets / operatius d'acord amb les mesures recollides en l'enfocament estratègic.

La Planificació anual és la planificació operativa que recull anualment les actuacions, pressupost i indicadors dels departaments de la Generalitat de Catalunya en polítiques d'infància i adolescència. Concretament, enguany s'han proposat 414 actuacions que s'han compilat en 69 agrupacions segons la seva temàtica. La planificació anual 2015 i les que es planifiquin anualment esdevenen, doncs, la Planificació anual del Govern en polítiques d'infància i adolescència pel desplegament del Pacte per a la Infància.

Les agrupacions de les actuacions es presenten distribuïdes per eixos del Pacte per a la Infància i els Objectius estratègics del Pla d'atenció integral a la infància i l'adolescència 2015 – 2018, i per Departaments de la Generalitat de Catalunya.

Es van proposar dos períodes per a l'elaboració del Pla 2015-2018: primer i segon semestre del 2014, amb els Grups de Treball aprovats pel Ple de la Taula Nacional d'Infància.

Primer període: enfocament estratègic

Per elaborar l'enfocament i la planificació estratègica, quadriennal, del Pla 2015-2018 per presentar-lo per a validació i aprovació al Ple de la Taula Nacional i a la Comissió de Seguiment del Pacte per a la Infància, respectivament.

Fase 1: Elaboració i prioritització d'objectius estratègics

Elaboració dels objectius estratègics quadriennals que han de fixar el full del ruta a seguir en polítiques d'infància i adolescència pel desplegament del Pacte en el marc del Pla d'atenció Integral a la Infància i l'Adolescència 2015-2018.

Fase 2: Identificació de les mesures estratègiques i els indicadors d'impacte

Selecció de les mesures necessàries pel desplegament dels Objectius estratègics i dels indicadors d'impacte per mesurar-ne el grau d'assoliment.

Fase 3: Aprovació de l'Enfocament estratègic del Pd'IIAC 2015-2018

Presentació de l'enfocament estratègic del Pla a la Comissió Tècnica de la Taula Nacional per a la seva revisió i, tot seguit, al Ple per a la seva validació i, posteriorment, a la Comissió de Seguiment del Pacte per a la seva aprovació.

Segon període: planificació operativa

Es va elaborar la Planificació anual 2015 de la Generalitat de Catalunya en polítiques integrals i transversals en infància i adolescència i es va presentar, prèvia revisió de la Comissió Tècnica de la Taula Nacional, al Ple de la Taula Nacional per a la seva validació i aprovació, i posteriorment es va presentar a la Comissió de Seguiment del Pacte per a la Infància.

Fase 4: Identificar i prioritzar Actuacions pel període 2015

Identificar les actuacions anuals necessàries i prioritàries a partir de les propostes dels Grups de treball i valorar amb els representants departamentals en el Ple de la Taula Nacional la seva inclusió en les planificacions anuals dels respectius departaments.

Fase 5: Establir fites i indicadors de resultats pel període 2015

Establir les fites a les quals cal arribar amb les actuacions acordades i identificar indicadors de resultats per mesurar-ne el progrés o grau d'assoliment.

Fase 6: Aprovar la Planificació anual 2015

Presentació de la Planificació anual 2015 a la Comissió Tècnica de la Taula Nacional per a la seva revisió i, tot seguit, al Ple de la Taula per a la seva validació i, posteriorment, a la Comissió de seguiment del Pacte per a la Infància.

4. Participants

Durant el procés d'elaboració del Pla d'Atenció Integral a la Infància i l'Adolescència, i d'acord amb el que estableix l'article 21 de la Llei 14/2013, més que ser consultades, han participat tot un seguit d'entitats que intervenen en la promoció dels infants adolescents, mitjançant llur convocatòria i assistència en el marc dels Grups de Treball de la Taula Nacional de la Infància de Catalunya, que s'enumeren a continuació:

Associació Catalana d'Atenció Precoç (ACAP)
Associació Catalana de Municipis
Associació Catalana de Professionals de l'Educació en l'Àmbit Hospitalari
Associació Catalana d'Infermeria Pediàtrica
Associació de Famílies Monoparentals de Catalunya
Associació de Famílies Nombroses de Catalunya
Associació de Mestres Rosa Sensat - TIAC
Associació Diomira - TIAC
Associació INVIA - TIAC
Càritas Catalunya
Catalunya Radio
CIPAIS
Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials (CEESC) - TIAC
Col·legi de Logopedes de Catalunya
Col·legi de Pedagogs de Catalunya
Col·legi de Periodistes de Catalunya
Col·legi de Psicòlegs de Catalunya
Col·legi oficial infermeres i infermers de Catalunya
Confederació ECOM - PINCAT
Consell Audiovisual de Catalunya (CAC)
Cooperativa Suara
Coordinadora de l'Àmbit d'Educació del Pla Nacional de Valors
Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuais
Creu Roja - PINCAT
Diputació de Barcelona
ECAS (Entitats Catalanes d'Acció Social) - PINCAT
EDUCO - TIAC
Empresa Social - Cooperatives d'atenció a les persones - PINCAT
Equip CIPAIS (Centre d'Intervenció Psicològica, Anàlisi i Integració social)
Escola Cristiana de Catalunya
Escoltes Catalans
Esplac Esplai Catalans
FCD (Federació Catalana de Drogodependències) - PINCAT

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social i Família
**Direcció General d'Atenció
a la Infància i l'Adolescència**

FEDAIA (Federació d'Entitats d'Atenció i d'Educació a la Infància i l'Adolescència) - PINCAT
FEDELATINA (Federación de Entidades Latinoamericanas de Catalunya) - PINCAT
Federació Catalana d'Associacions de Familiars i Persones amb Problemes de Salut Mental
Federació de Municipis de Catalunya
FEPA (Federació d'Entitats amb Projectes i Pisos Assistits) - PINCAT
FEPCCAT (Federació catalana d'entitats de paràlisi cerebral i etiologies similar) - PINCAT
Fundació ARSIS
Fundació Asters (Plataforma Educativa)
Fundació Cassià Just
Fundació Catalana de l'Esplai - PINCAT
Fundació Hospital Sant Pere Claver
Fundació Imatge i Autoestima
Fundació Nou Barris
Fundació Pere Tarrés - Coordinació Catalana de Colònies, Casals i Centres d'Esplai - PINCAT
Fundació Vicki Bernadet
Fundació Vidal i Barraquer
Hospital Universtari Germans Trias i Pujol (Can Ruti)
IFIVF (Instituto de formació e investigació-acció en violència i promoció de la resiliència)
Institut d'Infància i Món urbà
Minyons Escoltes i Guies de Catalunya - Fundació Josep Sans - PINCAT
Moviment laic i progressista - PINCAT
Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu - PINCAT
Observatori europeu de la TV infantil
Plataforma d'Infància de Catalunya (PINCAT)
Plataforma Educativa
Sant Pere Claver - Fundació Sanitària
Save the Children
Societat Catalana de Pediatria
Taula per la Infància i l'Adolescència a Catalunya (TIAC)
UNICEF
Universitat Abat Oliba CEU
Universitat Autònoma de Barcelona
Universitat de Barcelona
Universitat Ramon Llull

5. Repercussió econòmica

L'aprovació del Pla d'Atenció Integral a la Infància i l'Adolescència no suposa un increment de la despesa pública pressupostada atès que es tracta d'un instrument de planificació i ordenació de les polítiques públiques, de les actuacions i dels serveis a la infància i l'adolescència.

Aquest Pla no comporta per si mateix una despesa determinada atès que ordena la despesa que els diferents departaments destinen a la infància i a l'adolescència, i

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social i Família
**Direcció General d'Atenció
a la Infància i l'Adolescència**

permet tenir una visió global dels recursos destinats per la Generalitat de Catalunya en aquest àmbit.

Com a annex d'aquest informe s'inclou el detall de les actuacions de cada departament previstes realitzar durant el 2015, amb càrrec als crèdits pressupostaris de cada departament, amb l'import corresponent i referència a les aplicacions pressupostàries afectades si és el cas.

Mercè Santmartí i Miró

Directora general d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

Barcelona 2 de juny de 2015